

*Степанов В. В.,**PhD за спеціальністю 035 «Філологія»,
асистент кафедри германської філології
Сумського державного університету**Носова А. С.,**студентка кафедри германської філології
Сумського державного університету*

МЕТАФОРИЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ УКРАЇНА В СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. Нижченаведена стаття присвячена вивченню асоціативних механізмів соціально значущого концепту УКРАЇНА в американській спільноті. Тобто, які саме ментальні образи формуються за осмислення УКРАЇНИ в свідомості мешканців Сполучених Штатів.

Розвідка ототожнює асоціативність з метафоризацією, так що концепт досліджується за релевантною методикою концептуальної метафори Дж. Лакоффа та М. Джонсона у поєднанні з параметрами порядку метафоризації Н.В. Таценко. Останніми виступають дискретність, дименсіальність, спеціальність і спеціальна трансференція, персоніфікація, артефактність, перцептивність.

Лінгвістичним аналогом свідомості в студії визнається дискурс. Корпус, як мініатюрна модель дискурсу, використовується в якості матеріалу дослідження. Серед найбільш авторитетних корпусів американського дискурсу обирається корпус СОСА, з якого випадковою вибіркою вилучаються 220 контекстів за запитом *Ukraine* (ім'я концепту УКРАЇНА). Обрані контексти походять зі 132 публіцистичних джерел. Дата створення джерел: друга декада ХХІ століття.

За результатами поточної розвідки встановлено, що в корпусній вибірці американського публіцистичного дискурсу асоціативний ряд концепту УКРАЇНА репрезентований 27 концептуальними метафорами. УКРАЇНА є МІСЦЕ; ВМІСТИЩЕ; ВМІСТ; КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ; СКЛАДНИК ОБ'ЄКТА; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; РУХОМИЙ ОБ'ЄКТ; МІШЕНЬ; ОБ'ЄКТ ЗАХИСТУ; ОБ'ЄКТ або СУБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ; ВЛАСНИК; ОПОНЕНТ; ЖЕРТВА; КОРАБЕЛЬ; ПАРТНЕР; ЦІННІСТЬ; ІНСТРУМЕНТ; ВАРІАТИВНИЙ ОБ'ЄКТ або СУБ'ЄКТ; ІСТОТА; ОБ'ЄКТ ОБГОВОРЕННЯ, СПРИЙНЯТТЯ, УЯВИ, АНАЛІЗУ, ПОРІВНЯННЯ, ПОКАЗУ.

Усі образи УКРАЇНИ відсортовані за параметрами порядку метафоризації, ілюструються кількома прикладами з вибірки. Активаторами образів у контекстах є семантично валентні суміжні і несуміжні колокації лексики *Ukraine* (ім'я концепту УКРАЇНА) та інших слів. Вони ідентифікують ментальні асоціації, крізь призму яких УКРАЇНА метафорично переосмислюється.

Перспектива майбутніх досліджень – вивчення метафоризації концепту УКРАЇНА на ширших вибірках корпусу СОСА або в дискурсах інших мов. Крім того, метафори як перцептивно-образний складник можуть бути вихідною точкою для реконструкції цілісної трикомпонентної будови концепту УКРАЇНА у форматі шарової, польової та інших когнітивних моделей.

Ключові слова: концепт, образ, концептуальна метафора, параметри порядку метафоризації, дискурс, корпус, Україна.

Постановка проблеми. Аналіз останніх публікацій. Повномасштабне російське вторгнення на територію України, що розпочалося 24 лютого 2022 року, ставить перед нашою державою першочергове завдання вистояти, перемогти, відбудуватися та інтегруватися в простір цінностей країн Заходу. Перші зародки сьогодишньої війни простежувалися ще з 2014 року, коли розпалася криза в Криму і на Донбасі [1; 2]. І вже з того часу тематика України стала міцно притягувати інтерес вчених різних галузей.

Україна розглядалася з позицій національної безпеки у міжнародному просторі [3]. Державу вивчали в правовому [4; 5], економічному [6; 7; 8], історичному [9], освітньому [10], етичному [11], медичному [12], екологічному [13] ракурсах. Особливий акцент робився на євроінтеграційні перспективи української нації в найближчому майбутньому [14; 15; 16].

Водночас, важливо досягнути не лише вузькогалузевого виміру України в контексті суспільних інститутів Заходу, але й ментальний також. Зокрема, як саме асоціюють Україну іноземці в процесі геополітичних трансформацій і які саме відповідні концептуальні метафори фігурують у їхній свідомості. Хоча метафоризація соціальних феноменів доволі глибоко досліджена за останні десять років (концепти ПОЛІТИКА [17], МАЙДАН [18], ВРЕХІТ [19], ЕКОНОМІЧНА КРИЗА [20]), асоціативний потенціал концепту УКРАЇНА вивчається нами вперше. Цим зумовлена **актуальність дослідження**.

Серед союзників України в подоланні воєнної напруги є американці. Відтак, концепт УКРАЇНА (**об'єкт дослідження**) цілком доречно розглянути в ракурсі США: який саме метафоричний спектр простежується в його асоціативному переосмисленні. Це стає **предметом нашої студії**, що визначає **мету розвідки** – встановити точний перелік концептуальних метафор концепту УКРАЇНА в свідомості мешканців США. Мета досягається через поставлені **завдання**:

1. Репрезентувати методику дослідження;
2. Укласти матеріал дослідження;
3. Описати хід розвідки та її результати.

Методика дослідження. Метафоризацію концепту УКРАЇНА вивчатимемо через методику концептуальної метафори Дж. Лакоффа і М. Джонсона [21], а також параметри порядку метафоризації Н.В. Таценко [22, с. 245–255].

Матеріал дослідження. Укладаючи матеріал для студії, ми погоджуємося, що дискурс є фактичним лінгвістичним аналогом свідомості, де концепт існує і модифікується [23]. Водночас, дискурс безмежний, тому для розвідок зазвичай обираються його мініатюрні, але рівноцінно автентичні моделі – корпуси.

Дискурс у нашому дослідженні є американським. Звідси, з Корпусу сучасної англійської мови американського варіанту (Corpus of Contemporary American English – COCA [24]) нами випадковою вибіркою вилучаються 220 контекстів із загального конкордансу за запитом UKRAINE (10045 одиниць). Усі контексти є сучасними (період – друга декада XXI століття, сфера – публіцистика, всього джерел – 132 одиниці). Дата запити: 14 серпня 2022 року.

Повний перелік цих контекстів із деталізацією метафоричного аналізу подано за посиланням на *Google Drive* [25].

Хід дослідження та його результати. Параметри порядку метафоризації визначають асоціативне переосмислення концепту УКРАЇНА крізь призму інших концептів. Так, дискретність (вказівка на точно окреслений предмет) генерує метафору УКРАЇНА є МІСЦЕ. Дименсiальність, тобто вимірність, задає йому конкретні розміри – *area, place, destination, outlet*:

For me, a cruise can be a great way to familiarize yourself with an area, like Ukraine, that can be hard to explore on your own (1).

We have a vital interest in stopping Putin, and the place to do it is Ukraine where Ukrainians are fighting (2070).

Ukraine is one of unknown destinations for cheap travelling, but there are a lot of places to go (81).

Ukraine could be an outlet for Western-leaning Ukrainians (4894).

Метафору активують хвилясто підкреслені лексеми, що валентно поєднані із пунктирно маркованим словом *Ukraine* (ім'я концепту УКРАЇНА). Цифри в круглих дужках вказують на номер контексту в загальному конкордансі за запитом UKRAINE (серед 10045 одиниць) на сайті корпусу COCA.

Дименсiальність задає межі УКРАЇНИ-МІСЦЯ, так що воно ізолюється від інших об'єктів у просторовому відношенні:

Relations both with the West and Russia, however, are dysfunctional, and Ukraine is now more isolated than ever (689).

The gas cut was ordered to punish neighboring Ukraine which Russia accuses of topping up its own gas supply by siphoning off energy meant for European consumers and sent through its pipelines (813).

Параметр спеціальності (просторове положення щодо інших об'єктів) і спеціальна трансференція (рух) розгортають метафоричний потенціал УКРАЇНИ-МІСЦЯ. Так, щодо нього в горизонтальній (*reach Ukraine, shift to Ukraine*) та вертикальній площині (*cover Ukraine, Ukraine under attack*) можуть рухатися або розташовуватися інші об'єкти:

Unfortunately, it is going to be mid-November by the time I reach Ukraine and who knows what the weather is going to be like (368).

Maybe someone should remind Nancy that the Democrats' false, phony, feigned moral outrage, now it shifted to Ukraine (2636).

Jews were forced to live in an area that covered Latvia, Lithuania, Ukraine and Belarus. Poverty overtook the area, and many Jews were living in destitution (558).

Did he abuse the power he has as a president? Did he abuse the power in not giving the 391 million to Ukraine that was under attack by Russia? (1957)

Просторові зв'язки мають і такий характер, коли УКРАЇНА-МІСЦЕ оточена іншими об'єктами (*surround Ukraine*):

The hysteria now surrounding Ukraine is no different (1693).

Спеціальність розуміє УКРАЇНУ не лише як МІСЦЕ, але і як ВМІСТИЩЕ. Вміст може триматися як в рамках ВМІСТИЩА (*inside Ukraine*), так і поза його межами (*outside of Ukraine*):

Everyone and even the Kremlin agree that the rebel areas of Donetsk and Luhansk will remain inside Ukraine (4165).

This power grid attack could have caused 10 or 15 different utilities to go out simultaneously. It could be adapted to work outside of Ukraine (3440).

Спеціальна трансференція подає рух крізь стінки УКРАЇНИ-ВМІСТИЩА. У результаті цього відбувається або накопичення (*contributions to Ukraine*), або вилучення (*pound of flesh from Ukraine*) внутрішнього вмісту:

So, I checked with more than half a dozen European embassies here in Washington to see if they had been pressured to increase their contributions to Ukraine, and not one of them reported anything of the kind (2243).

Money to Ukraine appropriated by Congress was being withheld because the president wanted his pound of flesh from Ukraine in terms of the investigation (2807).

Внутрішній вміст УКРАЇНИ може гранично заповнити ВМІСТИЩЕ (*Ukraine is swamped*), або перепоповнити його (*something expands beyond Ukraine*):

The crisis called the fund back into action, as it brokered rescue packages for countries like Pakistan, Hungary, Ukraine that were swamped by the collapse (819).

Is your impeachment inquiry going to expand beyond Ukraine? (2828)

До УКРАЇНИ-ВМІСТИЩА проникають об'єкти. Спосіб проникнення може бути різним (*enter, cycle into, invade, pour across Ukraine*):

The plan, after entering Ukraine, is to make my way slowly to Krakow, Poland. I suspect it will take me about two weeks or more to get there from the time I leave Transnistria and cycle into Ukraine (369).

We cannot accept the annexation or the fact that Ukraine would be controlled or invaded (4409).

After Stalingrad, when many thought that all was lost, when the Soviet forces poured across Ukraine, the Waffen SS stopped the Soviets dead in their tracks (607).

УКРАЇНУ-ВМІСТИЩЕ можуть покидати (*leave Ukraine, get out of Ukraine*):

Senator's Park is committed to providing visitors with an authentic and luxurious American experience without ever having to leave Ukraine (869).

One of the things that I have enjoyed reading about all of this and the change of narrative that I hear is that we are getting out of Ukraine (1892).

УКРАЇНА сама стає ВМІСТОМ, котрий залучається до вмістища (*absorb, integrate Ukraine into something*), вилучається з нього (*move Ukraine out of something*) або належить до його складу (*Ukraine at the heart of something*):

Manafort helped shape a political bloc that sprang up to oppose Poroshenko, a wealthy businessman who has taken a far tougher stance toward Russia and accused Putin of wanting to absorb Ukraine into a new Russian Empire (3377).

Consider Mearsheimer's claims about why **Ukraine** is the West's fault. He says that the taproot of the trouble is NATO enlargement, the central element of a larger strategy to **move Ukraine out of Russia's orbit and integrate it into the West** (3956).

I read the transcript and they are having a pleasant conversation. **Ukraine is at the heart of all of this** (2751).

Поряд з цим, спеціальність, у поєднанні з дискретністю та дименсiальністю, активує метафору УКРАЇНА є КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ. Він сприймається як єдине ціле, де зосереджені інші об'єкти (*integrity of Ukraine, Ukraine as hub*):

It is an assault on territorial **integrity of Ukraine**, a sovereign and independent European nation (4573).

Ukraine is a hub for infringing content through peer-to-peer networks and hosted websites, it is home to one of the most notorious pirate markets – EX.ua (382).

Водночас, спрацьовують і окремі складові УКРАЇНИ-КОМПЛЕКСНОГО ОБ'ЄКТА (*part, portion, rest of Ukraine*):

If I had my druthers, **Ukraine would be a part of the EU and even NATO** (2823).

He occupied **a portion of Ukraine**. He stood behind Assad and his regime (3576).

As far as **the rest of Ukraine** is concerned, we have to support the Ukrainian government in asking for an election (4409).

УКРАЇНУ-КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ складають (*unify Ukraine*), розкладають (*dismember Ukraine*):

Ukraine is a more unified country than ever before – with a strong sense of national identity (3793).

Vladimir Putin is a thug, murderer, killer and KGB agent. He has murdered Boris Nemtsov in the shadow of the Kremlin. He **has dismembered Ukraine** (3719).

Паралельно з цим, УКРАЇНА є СКЛАДНИКОМ ОБ'ЄКТА (*Ukraine in trio*). Діють операції приєднання (*include Ukraine*) і роз'єднання (*detach Ukraine*):

But while the watch list inclusion of the China, Russia and **Ukraine trio** will shock nobody, there are also two new euro entries – Italy and Switzerland (384).

Now, I think the Russians ought to understand that we will support the **inclusion** of Georgia and **Ukraine** in the natural process, inclusion into NATO (438).

As Russia thinks, it is America and allies that have been manipulating Ukrainian politics to **detach Ukraine** from historic space in the Russian family of nations (5081).

Спеціальна трансференція з дискретністю та дименсiальністю осмислює УКРАЇНУ як ФІЗИЧНЕ ТІЛО. На нього механічно діють інші тіла (*shake down, lean on, pressure Ukraine into*):

That would include Biden using taxpayer dollars **shaking down Ukraine** to get a prosecutor fired who we now know was investigating his son (2107).

What the President has admitted is all we needed to know, that the President has told that, yes, I **leaned on Ukraine** to manufacture dirt on my opponent (2685).

Trump used the power of his office to try to **pressure Ukraine** into investigating former Vice President Joseph R. Biden, a top political rival (1400).

УКРАЇНА як ФІЗИЧНЕ ТІЛО тримає баланс (*Ukraine teeters*), врівноважує тіла (*Ukraine as counterweight*), змінює напрям руху (*Ukraine bounces back*):

And that changing of the guard must shape how Western decision makers respond as **Ukraine teeters on the edge of war** (4059).

Ukraine is a critical counterweight to Russian influence in the region (2328).

Baltic States and **Ukraine** are unlikely to **bounce back** quickly or strongly from huge falls in output (450).

Дименсiальність вимірює УКРАЇНУ-ФІЗИЧНЕ ТІЛО в широкому ракурсі. УКРАЇНА осмислюється не лише в механічних, але й магнітних (*Ukraine attracts*), оптичних (*Ukraine focuses on*), теплових (*Ukraine simmers*) явищах:

As of January 2012, **Ukraine attracted \$49.4 billion in foreign investment** (678).

To be prepared for future challenges, **Ukraine has to focus on strengthening its economy, implementing measures and working hard to reach its strategic goals** (686).

Ukraine continued to simmer with unrest Tuesday, with riots in cities (4616).

УКРАЇНА-ФІЗИЧНЕ ТІЛО зазнає перетворень, переходячи з одного стану в інший (*transform, turn Ukraine into*):

As the quotation demonstrates, realists insist that annexation of Crimea was a defensive reaction to the West's attempts to **transform Ukraine** into a bastion (3966).

Poland's outstretched hand is our understanding of historic processes **turning Ukraine** into an equal and extremely important partner and neighbor (4071).

Серед фізичних явищ, у осмисленні УКРАЇНИ домінує все-таки механічний аспект. Спеціальна трансференція виділяє метафору УКРАЇНА є РУХОМИЙ ОБ'ЄКТ. Маємо рухому точку-істоту. Вона рухається горизонтально (*Ukraine moves toward, stands back*) або вертикально (*Ukraine gets to the bottom, rises*):

Ukraine has been moving toward a market economy since it declared independence in 1991 (616).

Turchynov told the BBC that it is essential for Ukraine to mount a new naval deployment into the Sea of Azov, warning that if **Ukraine stands back**, Russia will take over sea routes and dictate its will (2908).

If **Ukraine would get to the bottom of** what happened in 2016, if President Trump has that confidence, then he will release the military spending (2820).

With the Parliament now having approved a new cabinet, **Ukraine may be ready to rise** to the challenge of radical reform (3808).

Є і пасивний рух, але в образі неістоти. Напрямок горизонтальний (*bring closer to Ukraine, put aside Ukraine*) або вертикальний (*Ukraine drops, remains high*):

The EU mass media are full of stories about how bad it is that the new Ukrainian president will **bring Ukraine closer to Russia** (186).

Even **put aside Ukraine** and Syria, put aside concerns over past meddling in our elections and perhaps future meddling in our elections (3236).

Ukraine dropped from FH's FREE rating to PARTLY FREE in 2009 (218).

Ukraine remains high on the agenda for Western countries (2052).

Рухомими об'єктами стають інші точки, що переміщуються до УКРАЇНИ. Місце призначення вимірюється дименсiальністю, так що набуває конкретної форми. Наприклад УКРАЇНА стає МІШЕННЮ (*target at Ukraine*):

Russia is engaged in the preliminary stages of a massive cyber campaign **targeted at Ukraine** because you have upcoming presidential elections (3306).

Водночас, УКРАЇНА зазнає впливу людини для досягнення певної мети. Цьому сприяє параметр артефактності (штучне генерування об'єкта як продукту діяльності людини). Разом із дименсіальністю та дискретністю об'єкт впливу набуває певної форми. УКРАЇНА стає ОБ'ЄКТОМ ЗАХИСТУ (*save Ukraine*), ОБ'ЄКТОМ КОНТРОЛЮ як неістота (*seize Ukraine*), СУБ'ЄКТОМ КОНТРОЛЮ як істота (*punish Ukraine*):

Aslund has called for a Marshall Plan to save Ukraine (3808).

But the Soviet Union did not collapse as expected, and Hitler ordered a pincer movement around Kyiv to seize Ukraine (746).

It has also shown few qualms about using its dominant role in the energy sector for political aims, as it did when it punished Ukraine in 2006 and 2009 (763).

УКРАЇНА здатна самостійно чинити контроль або втрачати його. Тобто, вона уподібнюється діям істоти – спрацьовує параметр персоніфікації. Звідси, активується метафора УКРАЇНА є ВЛАСНИК (*Ukraine possesses, loses, regains*):

The media is remarkably uncurious about the information Ukraine possesses about the corruption of the previous administration (2390).

A Republican senator set off another alarm bell: if Trump did not lift the hold now, Ukraine might lose the money altogether (1612).

Zelenskyi and Poland's president have agreed sanctions ought to remain against Russia until Ukraine regains the territory it lost in annexation of Crimea (1222).

Прагнучи здобути контроль над чимось, УКРАЇНА веде боротьбу з кимось. Тобто, діє метафора УКРАЇНА є ОПОНЕНТ (*Ukraine competes, resists, defeats*):

Volodymyr Klychko won gold in the first-ever Olympic Games that Ukraine competed as an independent nation (484).

Ukraine has been resisting Russian aggression for the past five years (2310).

The possibility of lethal defensive weapons is one of those options that is being examined, but I have not made a decision about that yet. It is not based on the idea that Ukraine could defeat a Russian army that was determined (4284).

Якщо УКРАЇНА зазнає провалу, через персоніфікацію вона превтілюється в ЖЕРТВУ (*Ukraine falls prey to somebody*) або через артефактність у затонулий КОРАБЕЛЬ (*wreck Ukraine*):

Ukraine will not fall prey to Russia's machinations, like a helpless pawn (15).

Georgia is sufficiently compact and relatively ethnically homogenous that the divisions that have wrecked Ukraine and Kyrgyzstan recently are not as great (131).

УКРАЇНА не лише бореться, але й співпрацює на шляху до своєї мети. Тобто, УКРАЇНА є ПАРТНЕР (*Ukraine negotiates, deals, signs*):

The Ukrainian government tried to persuade the IMF that the price hike was not necessary because Ukraine would negotiate with Russia to secure cheaper gas (661).

Lawmakers issued a subpoena demanding Mike Pompeo produce documents about President Trump's dealings with Ukraine (2872).

Ukraine, Russia and Greece signed a trilateral contract in January 2000 for the delivery of four similar hovercrafts to Greece (321).

У досягненні цілей УКРАЇНА є посередником, у тому числі і як неістота. Дискретність і дименсіальність продукують концептуальні метафори УКРАЇНА є ЦІННІСТЬ (*lose Ukraine*), УКРАЇНА є ІНСТРУМЕНТ (*Ukraine as beacon*):

If Washington responds to Kyiv's intransigence on this issue with ever harsher coercive measures, there is a very real chance that we will lose Ukraine (14).

And that is extremely troubling to me, because Ukraine is a democratic beacon for millions of people in the former Soviet space (2312).

Дименсіальність вимірює значення УКРАЇНИ не лише в ціннісному та інструментальному смислах. Спрацьовує і максимально розширений діапазон оцінки, так що УКРАЇНА стає ВАРІАТИВНИМ ОБ'ЄКТОМ. У такому разі оцінка має фіксований характер (перший приклад) або мінливий (другий приклад):

In 2012, Ukraine's ranking on the Ease of Doing Business Index was 152nd out of 183 countries (669).

Ukraine is not a well-developed country, it is not a developing either. It is a developed country (850).

Водночас, функціонал УКРАЇНИ вимірюється не лише з позицій об'єкта, але й суб'єкта, коли її продуктивність осмислюється як дії людини. Утворюється метафора УКРАЇНА є ВАРІАТИВНИЙ СУБ'ЄКТ (*Ukraine succeeds, fails*):

Whether Ukraine succeeds or not will depend heavily on the firmness of the West's commitment and support for Ukraine's "European Choice" (3647).

Ukraine failed at the next stage with regard to its claims under the ICSFT: it did not show that the rights it claimed were plausible (2954).

Шкалу має і стан УКРАЇНИ-ВАРІАТИВНОГО СУБ'ЄКТА (*neutral, viable, vulnerable Ukraine; Ukraine is poor, doing well*):

The fact is that the Russians have a vested interest in having a viable but neutral Ukraine on their border (4324).

The United States are strong. Ukraine is vulnerable (2406).

Ukraine is poor in contrast to the Western Europe, but in comparison with most countries of South America, Asia and Africa, Ukraine is doing very well (850).

Параметр персоніфікації здатний ще вище генералізувати метафору, якщо розглядати не тільки результативну продуктивність УКРАЇНИ-СУБ'ЄКТА, але і її вузькогалузевий функціонал. Утворено метафору УКРАЇНА є ІСТОТА, де власне дії ІСТОТИ мають аналітичний (*Ukraine interprets*), комунікативний (*Ukraine reports*), адміністративний (*Ukraine solves*), суспільно-політичний (*Ukraine reforms, modernizes*), економічний (*Ukraine devalues, supports, prevents*), правовий (*Ukraine investigates*), технічний (*Ukraine tops up, siphons off*) характер:

Ukraine interpreted the ICSFT as requiring states to regulate private financing of terrorism and prohibiting states themselves from financing terrorism (2946).

Ukraine, India and Madagascar have reported the highest number of cases over the past year (1945).

Zelenskyi talks about domestic problems Ukraine could solve on its own (1887).

The USA and Europe should support defense cooperation in the Black Sea and help Ukraine reform and modernize its armed forces and security services (3650).

We believe that Ukraine will have to devalue national currency to support competitiveness of exports and prevent the growth of foreign trade deficit (203).

Perry has drawn scrutiny for his role in the President's efforts to push Ukraine to investigate the Bidens (2564).

*The gas cut was ordered to punish neighboring Ukraine which Russia accuses of **topping up** its own gas supply by **siphoning off** energy meant for European consumers and sent through its pipelines (813).*

Останній внесок у асоціативне переосмислення УКРАЇНИ робить параметр перцептивності (сенсорне сприйняття людиною). Люди говорять про УКРАЇНУ, сприймаючи інформацію на слух. Утворюється метафора УКРАЇНА є ОБ'ЄКТ ОБГОВОРЕННЯ (*the Ukraine issue, matter*):

*The Washington Post is reporting as you note on the **issue of Ukraine** that President Trump ordered his chief of staff to withhold military aid to Ukraine (1940).*

*He did not talk about his role in the **Ukraine matter** or his sons but used the controversy to make a campaign point (2003).*

Обговорення УКРАЇНИ може відбуватися у різний спосіб (*discuss, meet about, tweet about Ukraine*):

*The nations he **discusses** are Finland, Estonia, Latvia, Lithuania, **Ukraine**, Belarus, Georgia, Armenia and Azerbaijan (453).*

*The president was answering question after question during all sorts of **meetings about Ukraine**. He started off the morning by **tweeting about Ukraine** (2145).*

Поряд з цим, УКРАЇНА сприймається візуально, так що формується ОБ'ЄКТ СПРИЙНЯТТЯ (*watch, look at Ukraine*):

*And **watch Ukraine**. This whole thing has got a lot to do with Ukraine – Crimea, the base of the Russian fleet in Sevastopol (439).*

*I hope he **looks at Ukraine**. I hope he looks at everything (2798).*

Як результат слухового або зорового сприйняття УКРАЇНИ, в свідомості формується ОБ'ЄКТ УЯВИ про неї (*ignorant, knowledge, think about Ukraine*):

*Do you **think Ukraine** voted for Zelenskyi or they voted for anyone who could embody change? (2053)*

*Realists are not the only scholars who have been, or are, **ignorant about Ukraine**. That ignorance is wide and deep, affecting virtually every aspect of American intellectual life. **Knowledge about Ukraine** has been confined to a small coterie of specialists, almost none of whom specializes in international relations theory or is committed to the realist worldview (3932).*

Як ОБ'ЄКТ УЯВИ, УКРАЇНА обмірковується з формуванням ідей, нових знань, висновків тощо. Генерується метафора УКРАЇНА є ОБ'ЄКТ АНАЛІЗУ (*describe, estimate, learn Ukraine*):

*This area of **Ukraine** is **described** as Belarussian-type woodland with a low population density (418).*

*The total cost of the new shelter is **estimated for Ukraine** to be 935 million (428).*

*Then we **learned Ukraine** did know about the delay in defense aid (2380).*

УКРАЇНА порівнюється з іншими об'єктами. Маємо метафору УКРАЇНА є ОБ'ЄКТ ПОРІВНЯННЯ (*Ukraine is ranked in contrast to Syria, Germany*):

*But, he added, such a deal seems impossible, given that Russia and the United States rank **Ukraine** much higher in importance than **Syria** (4476).*

*From an economic perspective, **Ukraine** is much less important to **Germany** than vice versa (4483).*

Зрештою, проаналізована і порівняна УКРАЇНА стає ОБ'ЄКТОМ ПОКАЗУ (*show, indicate Ukraine*) для подальших перцептивних операцій серед інших людей, з якими говорить істота:

*These two years of reform clearly **show** that **Ukraine** needs external anchors to stay on the path to reform (689).*

*I think there are some facts that **indicate Ukraine** was involved in some things, like purporting to have information on Manafort that even Mueller did not use (2818).*

Висновки. За результатами дослідження корпусної вибірки, асоціативний ряд концепту УКРАЇНА в американській свідомості репрезентований 27 концептуальними метафорами. УКРАЇНА є МІСЦЕ; ВМІСТИЩЕ; ВМІСТ; КОМПЛЕКСНИЙ ОБ'ЄКТ; СКЛАДНИК ОБ'ЄКТА; ФІЗИЧНЕ ТІЛО; РУХОМИЙ ОБ'ЄКТ; МІШЕНЬ; ОБ'ЄКТ ЗАХИСТУ; ОБ'ЄКТ або СУБ'ЄКТ КОНТРОЛЮ; ВЛАСНИК; ОПОНЕНТ; ЖЕРТВА; КОРАБЕЛЬ; ПАРТНЕР; ЦІННІСТЬ; ІНСТРУМЕНТ; ВАРІАТИВНИЙ ОБ'ЄКТ або СУБ'ЄКТ; ІСТОТА; ОБ'ЄКТ ОБГОВОРЕННЯ, СПРИЙНЯТТЯ, УЯВИ, АНАЛІЗУ, ПОРІВНЯННЯ, ПОКАЗУ.

Перспективою дослідження вбачаємо вивчення метафоризації концепту УКРАЇНА на ширших вибірках корпусу СОСА або в дискурсах інших мов. Крім того, метафори як перцептивно-образний складник можуть бути вихідною точкою для реконструкції цілісної трикомпонентної будови концепту УКРАЇНА у форматі шарової, польової та інших когнітивних моделей.

Література:

1. Bērziņš J. The theory and practice of new generation warfare. The case of Ukraine and Syria. *Journal of Slavic Military Studies*. 2020. Volume 33. Issue 3. P. 355–380. URL: <https://doi.org/10.1080/13518046.2020.1824109>
2. Hautoer J. How the war began. Conceptualizing conflict escalation in Ukraine's Donbas. *Soviet and Post-Soviet Review*. 2021. Volume 48. Issue 2. P. 135–163. URL: https://brill.com/view/journals/spstr/48/2/article-p135_2.xml
3. Zahorulko A. National security strategy of Ukraine. Conceptual principles and efficiency. *Croatian and Comparative Public Administration*. 2020. Volume 20. Issue 4. P. 677–698. URL: <https://www.ccpa-journal.eu/index.php/ccpa/article/view/119/70>
4. Lelechenko A.P. et al. Introduction of the concept of sustainable development in the context of the constitutional reform of Ukraine. *Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*. 2020. Volume 27. Issue 4. P. 53–65. URL: <http://visnyk.kh.ua/en/article/zaprovadzhennya-ponyattya-staly-rozvitok-u-kontekstikonstitutsiynoyi-reformi-ukrayini>
5. Stetsenko S. et al. E-justice: European standards and the state of implementation in Ukraine. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2019. Volume 22. Issue 5. P. 1–6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/ejustice-european-standards-and-the-state-of-implementation-in-ukraine-8617.html>
6. Liashenko V. et al. The modern concept of special economic zones in Ukraine. *Bulletin of Geography. Socio-Economic Series*. 2021. Issue 52. P. 85–94. URL: <http://doi.org/10.2478/bog-2021-0015>
7. Kharlamova G. et al. Economic modeling of the GDP gap in Ukraine and worldwide. *Problems and Perspectives in Management*. 2019. Volume 17. Issue 2. P. 493–509. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(2\).2019.38](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(2).2019.38)
8. Khomyachenko S., Yuldashev S. Economic reformation of Ukraine. Historical and legal aspects. *Danube*. 2020. Volume 11. Issue 1. P. 34–51. URL: <https://doi.org/10.2478/danb-2020-0003>
9. Levchuk N. et al. Regional 1932–1933 famine losses. A comparative analysis of Ukraine and Russia. *Nationalities Papers*. 2020. Volume 48. Issue 3. P. 492–512. URL: <https://doi.org/10.1017/nps.2019.55>
10. Kvit S. Higher education in Ukraine in the time of independence. Between Brownian motion and revolutionary reform. *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*. 2020. Issue 7. P. 141–159. URL: <https://doi.org/10.18523/kmhj219666.2020-7.141-159>

11. Horbachova K. et al. The right on euthanasia: The experience of the world's developed countries and the prospects of its implementation in Ukraine. *Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues*. 2020. Volume 23. Issue 1. P. 1–6.
12. Buletsa S., Deshko L., Zaborovsky V. The peculiarities of changing health care system in Ukraine. *Medicine and Law*. 2019. Volume 38. Issue 3. P. 427–442. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/32704/1/Buletsa%2C%20ZaborovskyThe%20peculiarities%20of%20changing%20health%20care%20system%20in%20Ukraine_article.pdf
13. Grybko O. et al. Biosafety in Ukraine as a socially significant national interest. *Astra Salvensis*. 2022. Volume 10. Issue 1. P. 617–635.
14. Lokot T. Ukraine is Europe? Complicating the concept of the 'European' in the wake of an urban protest. *Communication and Critical / Cultural Studies*. 2021. Volume 18. Issue 4. P. 439–446. URL: <https://doi.org/10.1080/14791420.2021.1995619>
15. Duleba A. Differentiated European integration of Ukraine in comparative perspective. *East European Politics and Societies*. 2022. Volume 36. Issue 2. P. 359–377. URL: <https://doi.org/10.1177%2F08883254211005179>
16. Yehorova O., Prokopenko A., Popova O. The concept of European integration in the EU-Ukraine perspective. Notional and interpretative aspects of language expression. *Online Journal Modelling the New Europe*. 2019. Issue 29. P. 53–77.
17. Степанов В.В. Метафоризація концепту ПОЛІТИКА (на матеріалі англomовного корпусу COCA). *Нова філологія*. 2019. № 75. С. 72–82. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74608>
18. Єгорова О.І., Рогоза І.К. Метафорична концептуалізація МАЙДАНУ (на матеріалі німецькомовних інтернет-ЗМІ). *Наукові записки НДУ імені М. Гоголя. Серія «Філологічні науки»*. 2015. Книга 3. С. 98–102. URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/44410>
19. Morozova O. Monomodal and multimodal instantiations of conceptual metaphors of Brexit. *LEGE ARTIS. Language Yesterday, Today, Tomorrow*. 2017. Volume 2. Issue 2. P. 250–283. URL: <https://doi.org/10.1515/lart-2017-0017>
20. Олійник Н., Шевченко І. Conceptualization of ECONOMIC CRISIS in discourse: from the Great Depression to the Great Recession. *Advanced Education*. 2016. Issue 6. P. 76–81. URL: <https://doi.org/10.20535/2410-8286.78867>
21. Lakoff G., Johnson M. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press, 2003. 256 p.
22. Таценко Н.В. Емпатія в сучасному англomовному дискурсі: когнітивно-синергетичний вимір : дис. ... доктора філол. наук : 10.02.04. Харків, 2018. 460 с.
23. Мартинюк А.П. Дискурс. *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2011. С. 11–21.
24. Corpus of Contemporary American English (COCA). URL: <https://www.english-corpora.org/coca>
25. Корпус контекстів зі словом *Ukraine* як іменем концепту УКРАЇНА. URL: https://drive.google.com/file/d/1sW5v9vAbL4nO9d-jLMPpBOb7JQD_8tdm/view?usp=sharing

Stepanov V., Nosova A. Metaphorization of the UKRAINE concept in the modern American mass-media discourse

Summary. The given article is dedicated to research of associating mechanisms of UKRAINE as a socially relevant concept in the American community. In particular, mental images are identified within mind consideration of the UKRAINE concept by USA residents.

The study equates association to metaphorization. Consequently, the concept is researched via the conceptual metaphor methodology by G. Lakoff and M. Johnson. Additionally, N. Tatsenko's order metaphorization parameters are used: the discrete, dimensional, spatial, personifying, artifact and perceptive ones).

Within the study, discourse is regarded as the linguistic mind analogue. As a discourse mini-model, corpora are applied to compile our research material. Among the most relevant corpora of American discourse, we select the Corpus of Contemporary American English (COCA). Here, 220 contexts of the *Ukraine* query (name of the UKRAINE concept) are taken randomly. The sample derives from 132 mass-media sources. Date of origin: the second decade of the 21st century.

The research resulted in obtaining 27 conceptual metaphors as an associating range of the UKRAINE concept. Therefore, UKRAINE is PLACE; CONTAINER; CONTENT; COMPLEX OBJECT; DETAIL; PHYSICAL BODY; MOVING OBJECT; TARGET; PROTECTING OBJECT; CONTROLLING OBJECT or SUBJECT; OWNER; OPPONENT; VICTIM; SHIP; PARTNER; VALUE; TOOL; VARYING OBJECT or SUBJECT; HUMAN; DISCUSSING, PERCEIVING, IMAGINING, ANALYZING, COMPARING or DEMONSTRATING OBJECT.

All UKRAINE images are sorted by order metaphorization parameters. They are illustrated by several sample examples. Images are activated via semantically valent adjacent and non-adjacent collocations of the *Ukraine* lexeme (name of the UKRAINE concept) and other words. They identify mental associations. Due to them, the UKRAINE concept is metaphorically reconsidered.

Future prospects are to research metaphorization of the UKRAINE concept within larger COCA samples or discourses of other languages. Besides, as an image component, metaphors may be used to define a single structure of the UKRAINE concept. That may be arranged via the field, layer or other cognitive models.

Key words: concept, image, conceptual metaphor, order metaphorization parameters, discourse, corpus, Ukraine.